

Aterrunea ekaitzaren erdian

Argia Sarien aurtengo edizioak denetarik utzi digu: eskariak eta txaloak, txistek eta momentu hunkigarriak, despedidak, omenaldiak, hausnarketak... Beste behin ere, kazetaritzako eta kultur gintzako ordezkarien plaza bilakatu da Usurbilgo Atxega jauregia.

| URKO APAOLAZA AVILA |

Argazkiak: Dani Blanco

EURIAK, ELURRAK ETA TXINGORRAK tregua txikia eskaini zuen Argia Sarien banaketan. Aterki gabe eta lehor iritsi ziren gonbidatuak zitara. Baina euskalgintzako eragileek badakite bustitzen, badakite oinak lokatzetan sartzen, ohituta daude. Horixe izan zen ekitaldiko aldarrikapen nagusietakoa.

Otordu aurrean ARGIAk kaleratu-tako Bixente Ameztoren azalen bildumaren berri eman zuen Elixabete Garmendiak; bera eta Joseba Sarrionandia aritu dira buru-belarri proiektuan. Marraskilariak 1978an aste-riarentzat egindako hamarnaka portada dira, garai hartako giroaren erakusgarri paregabeak.

Postrearen orduan Xabier Letona ARGIAko zuzendariak hitz batzuk egin zituen euskal prentsaren egoeraz (37. orrialdean hitzaldia osorik), eta herri ekimeneko komunikabideen eta hedabide publikoen finantzazioan dauden aldeak azpimarratu zituen.

Sarien banaketa hastearrekin, Bertsoa.com-eko Jexux Mari Irazuk datu andana eman zuen proiektuaren sendotasuna azpimarratzeko: “2005ean, Youtubek Internet ezagutu baino lehen, bertsoa jada bazebilen sarean”. Bestetik, Oier Araolaza Dantzan.com-eko sortzaileak webgunearen zailtasunak nabarmendu zituen. Hilabete batzuez ixtera beharturik, dantzarien komunitateak lagunduta berpiztu dute Dantzan.com. “Badakigu epe laburreko lora izango dela hau” aitortu zuen Araolazak, baina sinetsita agertu zen dantzari eta dantzazaleen artean beti izango dela komunikatzeko behar hori.

Edu Lartanguren *Berria*n elkarriketatu dituen ehunka sortzaileak

Zutik: Estepan Aldamitz eta Nerea Iriarte (*Azpimarra*), Arantza Kaltzada (*Portobello*, Asier Leozen ordezkari), Maddalen Iriarte (*Azpimarra*), Felipe Juaristi (*Euskadi Irratia*), Edu Lartanguren (*Berria*), Eire Vila eta Arantxa Uriguen (*Dantzan.com*). Makurtuta: Beñat Zarrabeitia eta Amaia Esnal (*Herrira*); Eneritz Urkola, Jexux Mari Irazu eta Beñat Gaztelumendi (*Bertsoa.com*) eta Oier Araolaza (*Dantzan.com*).

izan zituen gogoan; Asier Leoz *Portobello* irratsaioko gidariak Madrildik eman zituen eskerrak bidez –Arantxa Kaltzada Euskadi Irratiko programazio arduradunak jaso zuen saria bere ordezkari; eta Herrira mugimenduko Amaia Esnalek gogorarazi zuen ostirala zela, eta presoen senide asko bidaia luzea hastear zela une horretan –Lander Garroren *Denbora* film laburrarengatik jaso du Herrirak publikizitate arloko saria–.

Azpimarra saioaren aurkezle Maddalen Iriartek azaldu zuen hunkituta jaso dutela Telebista saria; kalean jasotako animoek eta zori zuzenak “jada badute ikurra”, adierazi zuen. Bestalde, ETBren inguruko hausnarketa plazaratu zuen: ETBk epe luze-ko proiektua behar duela

nabarmendu zuen, eta euskal hiztunek eguneroko telebista “normal” bat merezi dutela; Euskadi Irratia jarri zuen horren eredu.

ETBekin bateratsu jaio zen Euskadi Irratiak 30 urte bete ditu aurtengoa. ARGIAk Merezimenduzko saria eman dio “euskararen zabalkunderako tresna garrantzitsu” bihurtu delako eta jakin duelako “gero eta entzule gehiagorengana iristen”.

Txalo zaparrada eta irribarre artean amaitu zen ekitaldia. Norbere txokora itzuli zen, zerua oskarbi zela, baina jakitun bihar edo etzi euria egingo duela, eta bustitzen segitu beharko dutela euskarazko komunikazio proiektuen alde. ■

(1) Gonbidatuak Atxega jauregira hurbiltzen; (2) Iban Arantzabal (Hekimen), Jon Sarasua (Garabide), Lore Erriondo (UEU), Inaki Irazabalbeitia (Aralar), Luistxo Fernandez (Sustatu.com), Mikel Irizar (Topagunea); (3) Elixabete Garmendia, Ameztoren ARGIAko azalen karpeta aurkezten; (4) Patxi Baztarrika (Eusko Jaurlaritzaren HPS), Kike Amonarriz (ARGIAko kolaboratzailea), Berdaitz Goia (ARGIAko kudeatzailea), Juan Karlos Izagirre (Donostiako alkatea); (5) Felipe Juaristik eta Arantxa Kaltzadak oparia eman zioten ARGIAri Euskadi Irratiaren izenean; (6) Gonbidatuak Xabier Letonaren hitzaldiari adi; (7) Laura Mintegi (EH Bildu) eta Cristina Uriarte (Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura sailburua).

XABIER LETONA, ARGIAKO ZUZENDARIA

EITB eta herri ekimeneko hedabideak

2013ko Argia Sariak ospatzen ari gara, eta zinez esaten dizuet hemendik ikusten den panorama ez dela makala euskal kulturarentzat. Kanpotik etorri eta ekitaldi hau ikusten duenak, oparotasunean pentsatuko du. Baina euskal kultura, errealitate honek islatzen duena baino xumeagoa da. Bai, oparotasun materialean aski xumea da, eta hala ere gero eta aberatsago da.

ARGIAk 2011n zortzi harpidetza irabazi zituen, eta lorpen handitzat jo genuen. 2012an 40 galdu ditu. Saiatuko gara berreskuratzen, jakina, baina errealitatea hori da, bai gurean eta bai hedabideen mundu zabalean. Esan nahi du horrek ARGIA txarragoa egiten dugula? Ez dut uste, publikoki zein pribatuan jasotzen ditugun mezuengatik, produktu ona egiten dugu. Esan nahi du jendeak gerrikoa estutu behar duela eta produktuak lehenetsi.

Batek baino gehiagok esaten didan kontua da: "Baina nola jarri dezakezue hainbeste gauza Interneten doan?". Hemen errepikatuko ez dudan argudio sorta luzatzen diet eta aurrera. Eta gaur gaurkoz hori egin behar dela uste dugu. Baina orduan, nola demontre aterako gara aurrera? Ez dugu erantzunik.

Edo bai, erantzun txikiak ditugu. Interneteko ARGIA berri duzue eta pozik gaude. Baina erronka handia jarri diogu gure buruari. Interneteko gure irakurle kopuruak ere gora egiten du urtez urte, zorionez. Baina hara paradoxa, doan izanda ere, kosta egiten da bisitari kopurua handitzea. Eta hara paradoxa handiagoa: guretzat ez da doan. Horregatik, lehenbiziz abiarazi dugu kanpaina bat Interneten, *Pixtu ezazu ARGIA*, gure bisitariari laguntza eskatuz, irakurtzen ari dena edo ikusten duen horrek baduelako bere kostua.

Baina aldapa gora honetan datu positiboak ere baditugu, nola ez. Adibidez, CIESen 2012ko bigarren sei hileko inkestaren arabera, ARGIA

astekariak lehen sei hilekoan baino 1.000 irakurle gehiago ditu; zehatzago esateko, Nafarroan gehitutakoak. Hekimen ere sortu da, eta hor ere puntan ibili gara ARGIAkook. Ez da broma lorpena; orain tresna baliagarria zaigula erakutsi behar dugu.

30 urtetan zer eskaini dute hedabide publikoek? Zer herri ekimenekoak?

Asko hitz egin dugu Hekimenek zer egin behar duen eta horien artean dago instituzioekiko mintzakidetzak, gauza askotarako, baina lehenik eta behin diru-laguntza kopuruak eta publizitate kopuruak handitzeko. Horra gure elkartearen lehen erronka handi eta gaitza.

Aurrera begira hasi behar dugu hitz egiten hedabide publiko eta herri ekimeneko hedabideen finantzazioran dagoen desoreka ikaragarriaz. 2012an Eusko Jaurlaritzak 132 milioi jarri zituen EITBko aurrekontuan, herri ekimeneko dozenaka komunikabideren aurrekontuetan 5 milioi.

Batzuk publikoak dira eta gu ez, baina guk argi dugu: gurea ere zerbitzu publikoa da, eta hizkuntzaren normalizazioari egindako ekarpena bada EITBrena bestekoa, edo gehia-

go. Mereziko luke unibertsitateko tesi bat baino gehiago: 30 urtetan zer eskaini dute publikoek, zer herri ekimenekoak? Ea nor animatzen den.

Ez dadila txarto interpretatu esaten ari naizena. EITB eta herri ekimenekoak, biak gara beharrezkoak, ez ditut elkarren kontra jarri gura. Ez dut nahi Jaurlaritzak EITBren aurrekontua gutxitu dezan, ez naiz ari hori eskatzen. Baina apurtxo bat logikoa goa irudituko litzaidake 2013an 132-5 izan beharrean, desproporzioa 132-6 izatea. Hainbeste ote da? Aurrera begira, hori eta gehiago ere lortu beharra dugu, herrigintzan gure lana funtsezkoa delako, bai hizkuntzaren garapenaren ikuspegitik eta baita herri ikuskeraren eraikuntzan egiten dugun ekarpenagatik.

Sari banaketari ekin aurretik ARGIArentzat oso garrantzitsuak izan diren bi pertsona gogoratu nahi ditut: duela hogeitun urte utzi gintuen Joxemi Zumalabek, iaz utzi gintuen Inma Gomilak. Joxemiri buruz asko idatzi da, eta ez naiz gehiago luzatuko hemen. Inma urte luzetan arduratu izan da gure sosezt, eta hori zeregin oso inportantea da edonon, baina areago diru gutxi den lekuan. Mila esker biei, bihotz-bihotzez, eta besarkada handi bana haien senideei. ■

Argia Sariak banatu aurretik emandako bitzaldia da honakoa

LUArkitektoak
 hirigintza
 hirigintza aholkularitza
 udal planak
 urbanizazioak
 periferiazioak
 balorazioak
 etxebizitzak
 proiektuak
 birgaitzeak
 barne diseinua...

Rio Argia Kalea 28, 31014 Iruña
 Tel 948 13 26 97
 lua@luark.com

Urteetan ereindakoaren uzta

Edu Lartzanguren kazetariak, *Portobello* irratsaioak, Herrirak urteroko manifestazioari begira egindako *Denbora* film laburrak, *Azpimarra* telebista saioak eta Euskadi Irratiak jaso dituzte aurtengo Argia Sariak. Bertsoa.com eta Dantzan.com webguneek Internet Saria elkarbanatu dute. Sei sari zazpi proiektuentzat, beraz.

| IURE EIZAGIRRE |

PRENTSA IDATZIA

Edu Lartzanguren

Prensa idatzian hasi zenetik elkarrizketa generoarekin gustura, *Berria* egunkariko agenda saileko solasaldiak idazten ditu Edu Lartzanguren kazetariak duela bost urte ingurutik. *Berriak* hasieratik egin zuen ekitaldien agendan elkarrizketak argitaratzeko apustua eta bere aurretik hainbat lanean aritu ziren horretan. Lartzangurenek “orojaletzat” du bere burua eta Euskal Herrian hurrengo egunean izango diren musika emanaldiak, antzezlanak, hitzaldiak, dantza erakustaldiak, ikus-entzunezkoak eta bestelako ekitaldiak izaten ditu hizpide. Eguneroko erritmoa, muga gisa baino abenturatzat du: “Askotan ezezaguna zaidan eremuan sartzera behartzen nau, eta deskubritzera, bat batean, gai bat izugarri interesatu zaidala betidanik”.

Dagoeneko 500-600 elkarrizketa egin ditu eta *igogailua.blogspot.com* blogean jasotzen ari da. Denak bilduta koan, 30 bat aukeratu eta liburu batean argitaratzeko asmoa du.

IRRATIA

Portobello saioa, Euskadi Irratia

Euskadi Irratiko entzuleek nazioarteko musika berrienarekin egiten dute bat gauero *Portobello* saioan. Asier Leoz esatariaren ahotsean, 2009az geroztik ari da irratsaioa antenan. Ordubeteko saioan abestiak jartzearekin batera, diskoek, musikariek eta musika jaialdiez informazioa eskaintzen du. Konexio egokiarekin musika edonoren esku dagoen garaiotan,

Ezker-eskuin eta goitik behera: Maddalen Iriarte, *Azpimarrako* aurkezlea; Jexux Mari Irazu, Bertsoa.com proiektua hasi berrian zuela; Oier Araolaza, Dantzan.com-eko sortzailea; Euskadi Irratiko estudioa; Asier Leoz, *Portobello*-ko esataria; Edu Lartzanguren kazetaria; eta Herrira-ren *Denbora* film laburreko eszena.

hori osatzen eta diskurtsoa egiten ahalegintzen da Leoz.

Musika hautatzerakoan esatariaren gustuek zeresana badute ere, gauza interesgarrien artean aukeraketa egiten du Leozek, hedabideetan toki ugari duten doinuetara mugatu gabe. Musikazalea izaki, aldizkariak irakurtzeko, blogak gainbegiratzeko eta musikariek zein musikazaleekin hitz egiteko ohitura du. “Azken

urteetan sareak izandako hedapen izugarriak ere laguntzen du, sekulako ozeanoa dago deskubritzeko”, dio. Kalitatea du helburu, inoiz kontzeptu horren erlatibotasuna ahaztu gabe.

TELEBISTA

Azpimarra saioa, ETB1

Egunean eguneko aktualitateari –batez ere politikoa eta ekonomi-

koa— lotutako saioa da Maddalen Iriartek egunero aurkezten duen *Azpimarra*. Tertuliakidez osatutako ordu erdi inguruko saioarekin hasi zen duela hiru urte eta egun ordubeteko *Azpimarra* + ere emititzen dute astearte gauero. Saio luzeagoak programari —eta kateari— eztabaida politikoa bermatzeko aukera eta ekonomiaren ikuspegi sakona eskaini dizkiola uste du Iriartek. Bolada batez, ordea, ezinezkoa izan zen alderdi politiko guztietako ordezkariak eztabaidara biltzea: “Ezin genuen ezker abertzaleko inor elkarriketatatu eta iruditzen zitzaidan sarritan ezker abertzalea albiste zela. Niri ezker abertzalea interesatzen zait albiste den heinean”.

Hizkuntza ez ezagutzeak ere egiteke utzi ditu zenbait elkarrizketa *Azpimarran*. Instituzionalizatzeak euskara behar baino gutxiago bultzatu duelakoan, bultzada horren eraginez momentu oro edozein gairen inguruan euskaraz hitz egiteko gai izango liratekeen solaskideak egon beharko luketela iritzi du Iriartek: “Ez daude eta elkarrizketa batzuk ez dira posible”.

► INTERNET

Bertsoa.com eta Dantzan.com webguneak

Kultur jarduerak ere komunikazio proiektu propioak behar dituztela sinetsita sortu zuten Bertsoa.com 2006an. Milaka bertsoaldi, bertso, bertsolaritza albiste eta zuzeneko emanaldi geroago, bertsolaritzak etorkizunean sarean izango duen presentziaz gogoeta egiten ari dira. “Bertsolaritzari buruzko hainbat

webguneren datuen arabera, bertsolaritzak urtean 75.000-100.000 erabiltzaile izango ditu eta 500.000 bisita inguru. Sareko komunitate hori artikulatzen asmatzen badugu, bertsolaritzak berak garatutako medio propio batek edozein telebistak adinako zabalkunde ahalmena eta audientzia izango ditu”, hausnartu du Jexux Mari Irazu webgunearen kudeatzaileak.

Dantzaren inguruan informazioa eta komunikazioa bideratzea, eta dantzan dabilzaten albisteak, kezak, iritziak, eztabaidak eta gogoeak elkartrukatzeko tokia eratzea izan zen Dantza.com webgunea sortzeko arrazoia. Hamarkada bat igaro da bere sorreratik eta Oier Araolazak dioenez, “funtzionatzen badu, inguruan ekarpenak egiten dituen eta webguneari bizitza ematen dion dantzazale eta dantzari komunitatea dagoelako da”. Izan ere, medio aldetik gune xumea da eta pertsona bakarra arduratzen da bere mantenuaz.

► PUBLIZITATEA

Denbora film laburra, *Herrira*

Presoa gelan, barrotez estalitako leihotik begira. Gaurkoan bikotea du bisitari eta azkenean, hainbeste denboraz itxarondako besarkada beroa. Bidaia nola joan den jakiteko beharra, kezka. *Denbora* laburrez begiztatu dezakeen lagun zaharren argazkia, bisitariaren sabelaldean ezkutatua. Aita izango da presoa, haur jaioberria ezagutu du, kilimak egin dizkio kokortzean, baina dena horma zikindun gela berean. *Denborak* aurrera egin arren, presoak gitibu diraelako.

Eta mezu argia du bisitariarentzat: “Zoazte Bilbora eta kaleak bete. Kaleak bete kartzelak husteko”.

Preso dagoenaren urteen igarotzea islatzen duen film laburrekin iragarri du aurten Herrirak urtarilaren 12ko euskal presoan aldeko manifestazio jendetsua. Lander Garrok zuzendu du *Denbora*, eta berak esana da egungo estrategia politiko eta komunikatiboak ezagutu eta diskurtsoa horien baitan txertatzen jakin beharra dagoela.

► MEREZIMENDUZKO SARIA

Euskadi Irratia, 30 urte

1982ko azaroaren 23an egin zuen Euskadi Irratiak bere lehen emisioa. Harrezkero irratia eta euskal komunitateak nahiko batera eboluzionatu dutela uste du Felipe Juaristi Euskadi Irratiko zuzendariak. Egun irratia entzuteko ohiturak aldatu egin dira bere ustez, eta goizeko saioak bihurtu dira euskaldunen erreferentzia informatibo.

Urteotan irratia egiteko modua bera ere aldatu da: “Lehendabiziko aldaketa handia analogikotik digitalera pasatzea izan zen”. Interneten hedapenak eta teknologia berriek irratsaioak noiznahi eta nonahi entzutea eragin dute. “Etorkizunean irratia multimedia bihurtuko dira. Gu bagara multimedia, eduki asko ditugu Interneten. Kamerak estudioetan sartzea falta da eta hori ere egingo da”, aurreikusi du Juaristik. Programazioa egokitzea eta hori teknologiarekin uztartzea dira orain Euskadi Irratiaren erronkak. ■

TALLERES MITXELENA

S.COOP.

Torno bertikala: Ø 4.200 x 2.000

Fresadora: 10.000 x 3.500

Barrenatze mekanizatua

Talleres Mitxelena, S.Coop.
Eziago Poligonoa • Zikuñaga Auzoa • 20120 HERNANI (Gipuzkoa)
T 943 55 25 12 - 16 • F 943 55 28 16 • info@talleresmitxelena.com

www.talleresmitxelena.com